

Hallituksen esitys Eduskunnalle tieliikenteen tietojärjestelmää koskevaksi laiksi sekä ajoneuvojen rekisteröintiä koskevan lainsäädännön muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvojen rekisteröintiä koskevia tieliikennelain säännöksiä sekä säädettäväksi laki tieliikenteen tietojärjestelmästä.

Tieliikennelain eräitä ajoneuvojen rekisteröintiin liittyviä velvoitteita tarkennettaisiin sekä annettaisiin valtuudet asetuksella ja eräiltä osin autorekisterikeskuksen ohjeistuksella tarkemmin määrätä ajoneuvorekisteröinnin muodoista. Esityksellä pyritään parantamaan ja yksinkertaistamaan hallintomenettelyä kansalaisten kannalta. Tavoitteena on rekisteröintitehtävien määrän jatkuvasti kasvaessa hoitaa tietojenkäsittelytehtävät työtä järkiperaistämällä kohtuullisin kustannuksin. Tieliikenteen tietojärjestelmässä ajoneuvo- ja ajokorttirekisterit kootaan uudeksi tietojärjestelmäksi, jossa osarekisterit käyttäisivät yhteistä tietokantaa.

Järjestelmään talletettavat henkilötiedot on määritelty tarkasti ja muut tiedot otsikkotasolla. Tieliikenteen tietojärjestelmän pitämiseksi ajan tasalla sekä liikenneturvallisuutta palvelevien tietojen saatavuuden turvaamiseksi voitaisiin järjestelmään saada tietoja eräistä muista rekistereistä. Järjestelmästä voitaisiin myös luovuttaa tietoja laissa säädettyihin tarkoituksiin. Esityksen tavoitteena on mahdollistaa autorekisterikeskuksen pitämien rekisterien järkevä käyttö liikenneturvallisuutta edistäviin ja eräisiin muihin viranomaistehtäviin. Esityksen antaminen liittyy myös henkilörekisterilainsäädännön vaatimusten asianmukaiseen täyttämiseen autorekisterikeskuksen tehtävien hoitamisessa.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä lokakuuta 1989.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

Esitys perustuu valtioneuvoston 25 päivänä huhtikuuta 1985 tekemään ajoneuvojen ja ajokorttien rekisteröintijärjestelmän uudistamista koskevaan periaatepäätökseen. Ajoneuvorekisterin ylläpitäminen on tärkeä osa liikenneturvallisuustyötä. Ajoneuvorekisteriä pitää Autorekisterikeskus. Esityksellä mahdollistetaan ajoneuvorekisteröinnin kehittäminen siten, että tietotekniikkaa voidaan entistä tehokkaammin

käyttää hyväksi ja samalla yksinkertaistaa ajoneuvorekisteröinnin muotoja.

Ajoneuvorekisteriä on pidetty keskitetysti atk:n avulla vuodesta 1966 lähtien, jolloin rekisteröintitehtävät siirtyivät lääninhallituksista Autorekisterikeskukselle. Vuonna 1965 rekisteriin merkittyjä ajoneuvoja oli noin 770 000. Vuonna 1988 luku oli noin 2 725 000.

Ajoneuvokannan voimakkaasta kasvusta johtuen ajoneuvojen rekisteröinti on pysyvästi ruuhkautunut, mikä haittaa suuresti rekisterin hyödyntämistä, vaikeuttaa rekisterinpitoa ja moninkertaistaa siitä aiheutuvan työn.

Ajoneuvorekisteröinnissä nousevat yleisön ja eri sidosryhmien palvelevuusnäkökohdat keskeisesti esille. Tämän vuoksi on tärkeää, että rekistereitä ylläpidetään mahdollisimman ajantasaisina, jolloin ne myös parhaiten palvelevat tarkoitustaan.

Tietotekniikan kehitys mahdollistaa myös ajoneuvorekisteröinnissä tietojenkäsittelytehtävien järjestämisen olennaisesti uudella tavalla, jolloin nämä tehtävät voidaan suorittaa lähellä tiedon syntyä. Järjestelmän toimintaan liittyvien sidosryhmien tietojärjestelmien kehitys mahdollistaa tietojärjestelmien jonkinasteisen integroimisen, mikä vähentää tarvittavien ilmoitusten määrää ja kansalaisten asiointikäyntejä viranomaisen luona.

Kehittyneen tietotekniikan hyväksikäytöllä voidaan työn tuottavuutta tehostaa. Tavoitteena on rekisteröintitehtävien määrän jatkuvasti kasvaessa hoitaa tietojenkäsittelytehtävät työtä järkipäristämällä kohtuullisin kustannuksin.

Esityksessä on tärkeänä tavoitteena pyrkiä yksinkertaiseen hallintomenettelyyn kansalaisten kannalta.

1.2. Keinot

1.2.1. Autorekisterikeskuksen rekisterien järjestely

Ehdotuksen tavoitteisiin pyritään uudistamalla ajoneuvojen rekisteröintimenettelyä. Uudistuksen toteuttaminen perustuu tietotekniikan suomien mahdollisuuksien laajamittaiseen hyväksikäyttöön. Tavoitteiden toteuttamiseksi on valmisteltu tieliikenteen tietojärjestelmän perustamista Autorekisterikeskukseen. Järjestelmän keskeinen osa on ajoneuvorekisteri. Uuden suorakäyttöisen tieliikenteen tietojärjestelmän periaatteita ajoneuvojen rekisteröinnin osalta ovat mm:

- uusien ajoneuvojen ennakorekisteröinti tapahtuu pääosin atk:n avulla yhteistyössä ajoneuvojen maahantuojojen ja valmistajien kanssa,

- tehtäessä muutosilmoitusta ajoneuvorekisteriin käytetään esipainettua rekisteriotteen muutosilmoitusosaa, jolla rekisteri-ilmoitus voidaan tehdä postin välityksellä nykyisen poliisilla asioinnin sijasta; pääosa muutosilmoituksista hoidetaan ilman muita asiakirjoja,

- liikennevakuutustiedot syötetään rekiste-

riin ja edelleen vakuutusyhtiöille muutosilmoitustapahtuman yhteydessä,

- katsastustoimipaikoilta rekisteröintitiedot voidaan syöttää suorakäyttöisesti ja samalla tulostaa myös rekisteriote.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan nykyiset ajoneuvo- ja ajokorttirekisterit korvattaisiin uudella tieliikenteen tietojärjestelmällä, johon kuuluvat eri osajärjestelmät käyttäisivät yhteistä tietokantaa.

Tieliikenteen tietojärjestelmä koostuisi seuraavista osarekistereistä: ajoneuvorekisteri, ajokorttirekisteri, ajoneuvoverotusrekisteri sekä autokiinnitysrekisteri. Esityksessä on luoteltu ne tiedot, jotka eri osarekistereihin saadaan tallettaa. Henkilöihin liittyvät tiedot on eritelty tarkasti. Muut tiedot on luoteltu otsikkotasolla ja niistä säädettäisiin tarkemmin asetustasolla.

Tieliikenteen tietojärjestelmän tietoja voitaisiin eräajoina päivittää eräistä muista rekistereistä. Kysymyksessä ovat tiedot, joitten ajantasallapito on viranomaistehtävä ja välttämättömyyksiä tieliikenteen tietojärjestelmän toimivuuden ja palvelevuuden kannalta. Muut tietojärjestelmät ja välitettävät tiedot ovat: väestön keskusrekisteristä luonnollisten henkilöiden nimen- ja osoitteenmuutostiedot (tieliikenteen tietojärjestelmän tietokanta), ajoneuvon valmistajien ja maahantuojojen tietojärjestelmistä ajoneuvon ennakkoilmoittamiseksi tarpeelliset tiedot (ajoneuvorekisteri), liikennevakuutusyhdistyksen ja liikennevakuutusyhtiöitten tietojärjestelmistä liikennevakuutukseen liittyvät tiedot (ajoneuvorekisteri), oikeushallinnon tietojärjestelmästä liikenneverkkokosten ja -rikkomusten seuraamustiedot (ajokorttirekisteri) sekä puolustusvoimien ajokorttitiedot puolustusvoimien tietojärjestelmästä.

1.2.2. Käyttöyhteydet ja tarkoitukset

Autorekisterikeskus pitäisi tieliikenteen tietojärjestelmää palvella myös muita tiedontarvitsijoita, joitten tiedon tarve joko suoraan tai ainakin välillisesti liittyy liikenneturvallisuuden ylläpitämiseen ja parantamiseen. Nykyisin poliisilla ja sopimukseen perustuen liikennevakuutusta hoitavilla vakuutusyhtiöillä ja pysäköinninvalvontaviranomaisilla on suorakäyttöinen kyselyoikeus ajoneuvorekisteriin. Nämä oikeudet on tarkoitus jatkossakin turvata. Lisäksi poliisilla olisi edelleenkin oikeus

suorakäyttöisesti päivittää ajoneuvorekisteriin ajoneuvojen anastus- ja rekisterikilpitietoja. Poliisilla olisi virkatehtäviensä hoitamiseksi oikeus kysellä ajokorttirekisterin tietoja ja päivittää niitä ajokortin saamisen este- sekä ajokortin peruuttamista ja varoituksen antamista koskevilla tiedoilla. Poliisilla olisi oikeus käyttää ajokorttirekisterin tietoja myös henkilötietojen tarkistamiseen. Samoin olisi tulli- ja ulosottoviranomaisilla tekninen käyttöyhteys ajoneuvorekisteriin tarkemmin määriteltyjen virkatehtäviensä hoitamista varten.

Ajoneuvoverotusrekisteriin olisi poliisilla ja tullilla kyselyoikeus moottoriajoneuvoveron valvontaan liittyvissä tehtävissä. Autokiinnitysrekisteri olisi vain Autorekisterikeskuksen käytössä.

Autokaupalla olisi kyselyoikeus ajoneuvorekisteriin Autorekisterikeskuksen erikseen määrittämällä ehdoin. Henkilötietoja ei tällöin voitaisi kuitenkaan luovuttaa.

Muu tieliikenteen tietojärjestelmästä tapahtuva tietojen luovutus olisi joko yksittäistä tietojen luovutusta (puhelimitse tai kirjeitse) tai massaluovutusta (ei kuitenkaan pääteyhteydellä). Ajoneuvorekisteri on luonteeltaan julkinen rekisteri. Periaatteena onkin, että kansalaisella on oikeus tietää, ”kuka minun päälleni ajoi”. Yksittäisenäkään tietona ei kuitenkaan koskaan voitaisi luovuttaa henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta, mutta kaikkia muita ajoneuvorekisterin tietoja voitaisiin luovuttaa. Ajokortti-, moottoriajoneuvo- ja autokiinnitysrekisterin yksittäisten tietojen luovuttamiseen esitetään kuitenkin rajoituksia.

Massaluovutuksena voitaisiin luovuttaa poliisille tiedot rekisteri-ilmoituksen jättämisvelvollisuutensa määrääjässä laiminlyönteistä sekä liikennevakuutusyhdistykselle ja -yhtiöille liikennevakuutuksen ottamisen laiminlyönteistä sekä eräistä muista vakuutusmaksun perusteisiin vaikuttavista ajoneuvon tietojen muutoksista. Mainittujen tietojen massaluovutuksella pyritään järjipäristämään rekisterien ylläpitoa sekä yksinkertaistamaan lakisääteisten velvoitteiden valvontaa.

Massaluovutuksina voitaisiin antaa liikenneturvallisuuteen, liikenteeseen, liikennetarvikkeisiin tai ajoneuvokauppaan liittyviin käyttötarkoituksiin ajoneuvorekisteristä ajoneuvon omistajan ja haltijan nimi- ja osoitetietoja mielipide- ja markkinatutkimukseen, suoramainontaan, puhelinmyyntiin, muuhun suoramarkkinointiin sekä osoitepalveluun. Tiedot

on luovutettava kuitenkin muussa kuin auto-maattiseen tietojen käsittelyyn soveltuvassa muodossa. Vastaava säännös sisältyy nykyisin autorekisterikeskuksesta annetun asetuksen 21 §:ään. Ajoneuvorekisteristä on koko sen olemassaolon ajan luovutettu Valtion tietokonekeskuksen lukuun nimi- ja osoitetietoja. Säännös ei siten muuttaisi nykyistä tilannetta, vaan kysymyksessä olisi vakiintuneen käytännön säädöstäminen nykyistä korkeammalla tasolla.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Lainsäädäntö

Ajoneuvojen rekisteröinnin mahdollistava perussäännös on tieliikennelain 84 §, joka nyt esitetään uudistettavaksi vastaamaan uutta rekisteröintimenettelyä. Voimassa oleva asetus ajoneuvojen katsastuksesta ja rekisteröinnistä on tarkoitus tässä yhteydessä kokonaisuudessaan kumota ja antaa erillisinä toisaalta ajoneuvojen rekisteröintiä ja toisaalta katsastusta koskevat asetukset.

Autorekisterikeskus hoitaa jo nykyisin ajoneuvorekisteriin tukeutuen moottoriajoneuvoverotus- ja autokiinnitysasiat. Konekielistä tietojen vaihtoa tapahtuu oikeus-, poliisi- ja väestökirjahallinnon kanssa. Oikeus- ja väestökirjahallinto luovuttavat tietoja. Poliisin kanssa tietojen vaihtoa tapahtuu molempiin suuntiin. Myös liikennevakuutusta hoitavat yhtiöt saavat konekielisiä tietoja ajoneuvorekisteristä. Tietojen vaihtoa ei ole nykyisellään säädöstetty lain tasolla.

2.2. Nykykäytännön ongelmat

Ajoneuvorekisteriä ylläpidetään atk:ta hyväksikäyttäen. Tietoja rekisteriin lähettävät ajoneuvon omistaja ja haltija, poliisiviranomaiset, katsastusviranomaiset ja vakuutusyhtiöt. Tiedot toimitetaan ilmoituslomakkeella autorekisterikeskuksen keskustoimipaikkaan, jossa suoritetaan ilmoitusten esikäsittely, atk-kirjoitus, jälkikäsittely ja arkistointi. Tiedot viedään ajoneuvorekisteriin viikoittain tapahtuvissa eräajoissa.

Ajoneuvojen nykyinen rekisteröintijärjestelmä eri toimenpiteineen aiheuttaa rekisterin

ajantasaisuuteen suuria viiveitä. Tehtävämäärien kasvaessa rekisteröintitehtävät ovat pysyvästi ruuhkautuneet siten, että viive rekisteri-ilmoituksen jättämisestä siihen kun uusi rekisteriote postitetaan asiakkaalle on 1—2 kuukautta.

Rekisteröinnin viive aiheuttaa katsastuksessa lukuisia ongelmia. Puuttuvat asiakirjat aiheuttavat katsastusasiakkaille runsaasti tarpeettomia käyntejä katsastustoimipaikoille. Edelleen rekisterissä on nykyisin liian vähän teknisiä tietoja katsastuksen suorittamiseksi.

Katsastusilmoitusten lähettämisestä keskustoimipaikkaan ja niiden ositetusta käsittelystä johtuen tehdään katsastustoimipaikoilla ja keskustoimipaikalla runsaasti päällekkäistä työtä.

Muiden sidosryhmien (poliisi, vakuutusyhtiöt, autokauppa, puolustusvoimat, tilastokeskus, autoalan yritykset ja järjestöt) ajoneuvorekisteriin liittyvät ongelmat voidaan jakaa tietojen saannin nopeutta, tietojen integrointimahdollisuuksia ja tietosisältöä koskeviin ongelmiin.

Nykyisiä ongelmia selvitettäessä lähes kaikki sidosryhmät esittävät ongelmana tietojen rekisteröinnin hitauden. Viiveestä johtuen tietoja ei kyetä käyttämään tehokkaasti hyväksi omien tietotarpeiden tyydyttämiseksi. Eräissä tapauksissa on rekisteröinnin hitaudesta johtuen luotu päällekkäisiä tietojen keruu- ja tilastointijärjestelmiä.

2.3. Nykykäytäntö eräissä muissa maissa

Ajoneuvojen rekisteröinti atk:ta hyväksi käyttäen on järjestetty käytännöllisesti katsoen kaikissa maissa, joissa on kehittynyt autokanta. Merkittävää on, että useissa autoistuneissa maissa ajoneuvojen rekisteröinti perustuu rekisteriotteen käyttämiseen muutosilmoituksena sekä postin laajaan hyväksikäyttöön; näin esimerkiksi Ruotsissa, Englannissa ja Australiassa.

2.4. Asian valmistelu ja muu aineisto

Esitystä on valmisteltu valtioneuvoston 25 päivänä huhtikuuta 1985 tekemän ajoneuvojen ja ajokorttien rekisteröintimenettelyn uudistamista koskevan periaatepäätöksen pohjalta. Esitystä valmistelleessa työryhmässä ovat Autorekisterikeskuksen edustajien lisäksi olleet lii-

kenneministeriön ja sisäasianministeriön edustajat. Esitys on hyväksytty liikenneministeriön asettamassa Autorekisterikeskuksen rekisteritoimintojen kehittämisprojektin johtoryhmässä.

Esityksestä ovat antaneet lausuntonsa eri ministeriöt, ajoneuvojen maahantuoja ja valmistajia edustavat järjestöt, liikennevakuutusyhdistys sekä Autorekisterikeskuksen henkilöstöryhmien edustajat.

2.5. Esityksen organisatoriset vaikutukset

Esitys aiheuttaa merkittävän muutoksen ajoneuvojen rekisteröintiorganisaatioon. Poliisiviranomaiset eivät enää ottaisi vastaan rekisteri-ilmoituksia, vaan vastaanottajina toimisivat pääasiassa postitoimipaikat ja jossain määrin myös katsastustoimipaikat.

Esitys aiheuttaisi merkittäviä muutoksia myös rekisteröintiasioissa toimivan henkilöstön määriin. Rekisteröintitehtäviä ei enää hoidettaisi poliisiorganisaatiossa, josta muihin tehtäviin vapautuu yli 200 henkilötyövuotta. Tehtävät hoidettaisiin Autorekisterikeskuksessa ja katsastustoimipaikoissa. Viimeksi mainittujen lisähenkilöstön tarve olisi noin 60 henkilötyövuotta.

Esitys ei aiheuttaisi olennaisia muutoksia Autorekisterikeskuksen organisaation toimintilakysymyksiin.

2.6. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Tieliikenteen tietojärjestelmän rakentamisen kokonaiskustannukset on arvioitu runsaaksi 40 miljoonaksi markaksi. Rekisteröintiasioissa tarvittavan henkilöstömäärän vähentymisen johdosta järjestelmän käyttökustannukset tuotettua rekisteriotetta kohti alenisivat.

Autorekisterikeskuksen kannalta tietojen vaihtaminen konekielisesti nykyisten sidosryhmien kanssa merkitsee useiden henkilötyövuosien säästöä. Ajoneuvojen perustietojen saanti konekielisesti ns. ennakoilmoitusmenettelyssä ajoneuvojen maahantuojilta ja valmistajilta on ajoneuvorekisterin tietojen käytön kannalta kriittisen tärkeä. Sama merkitys on henkilötunnuksella tietojen syöttövaiheessa ajoneuvorekisteriin. Muu menettely aiheuttaisi useiden kymmenien toimihenkilöiden sekä merkittävän lisätilojen tarpeen katsastustoimipaikoilla.

Esitykseen sisältyvä tietojen konekielinen vaihto on välttämätön osa rekisteröinnin kokonaisuudesta, joka mahdollistaa useiden miljoonien markkojen säästön rekisterien ylläpidossa.

3. Esityksen suhde muuhun lainsäädäntöön

Ehdotettua tieliikenteen tietojärjestelmälakia täydentäisivät henkilörekisterilaki ja yleisten asiakirjojen julkisuudesta annettu laki. Koska laissa tieliikenteen tietojärjestelmästä ei ole säännöksiä kaikista niistä seikoista, joista hen-

kilörekisterilaki sisältää säännöksiä, tulisivat henkilörekisterilain säännökset näiltä osin noudatettaviksi. Esimerkiksi henkilörekisterien suojaamista koskeva 26 § ja vahingonkorvausvelvollisuuden sääntelevä 42 § ovat säännöksiä, joita sovellettaisiin tieliikenteen tietojärjestelmään. Samoin sovellettaisiin yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain mm. asianomaisjulkisuus- tai salassapitosäännöksiä sekä niitä koskevia rangaistussäännöksiä.

Tietojen luovuttaminen tieliikenteen tietojärjestelmästä määräytyisi pääsääntöisesti ehdotuksen mukaisesti, ellei esim. jonkin viranomaisen tiedonsaantioikeuden osalta olisi muuta säädetty.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki tieliikennelain muuttamisesta

84 §. Rekisteröintivelvollisuuden piiriä on täydennetty siten, että 1 momenttiin on lisätty moottorikäyttöiseen ajoneuvoon kytkettäväksi hyväksytty hinattava ajoneuvo. Perävaunut on, ajoneuvojen katsastus- ja rekisteröintiasetuksen (234/82) 26 § 2 momentissa mainittuja poikkeuksia lukuunottamatta, rekisteröity tähänkin saakka. Koska rekisteröitäväksi tarkoitettut hinattavat ajoneuvot eivät ole moottorikäyttöisiä ajoneuvoja, on tarkennus syytä tehdä. Lisäyksellä ei ole tarkoitus muuttaa nykyistä perävaunujen rekisteröintikäytäntöä.

Nykyisin vain ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan rekisteritiedot ja niissä tapahtuneet muutokset rekisteriviranomaiselle. Uudessa rekisteröintijärjestelmässä on tarkoitus ottaa käyttöön ns. ennakoilmoitusmenettely, jossa uuden ajoneuvon valmistaja tai maahantuoja ilmoittaa ajoneuvon yksilöintitiedot tietovälineellä rekisterinpitäjälle. Tämän menettelyn myötä uuden ajoneuvon ensirekisteröinti on mahdollista järjestää hyvin yksinkertaiseksi.

Ennakoilmoitusmenettelyn mahdollistamiseksi on myös ajoneuvon maahantuojalle ja valmistajalle asetettava tarvittavien tietojen antovelvollisuus.

Tieliikennelaki koskee pääsääntöisesti vain tiellä tapahtuvaa liikennettä. Poikkeuksen

muodostavat 5 ja 92 §, joiden mukaan lain soveltamisala on määritelty eräiltä osin pääsääntöä laajemmaksi.

Nykyisen 84 §:n nojalla on asetuksella annettu rekisteröintiä koskevat määräajat. Epäselvää on kuitenkin ollut, koskeeko 92 §:ssä oleva lain soveltamisalan laajennus myös 84 §:n rekisteröintivaltuutusta. Käytännössä on tämän vuoksi ilmennyt tilanteita, joissa määräajan laiminlyöntejä ei ole rangaistu silloin, kun laiminlyöjä on tullut myöhässä tekemään ilmoitusta poliisilaitokselle. Sen sijaan, jos sama henkilö olisi tavattu liikenteessä, häntä olisi rangaistu rekisteröintivelvollisuuden laiminlyönnistä.

Tämän epäselvyyden poistamiseksi ehdotetaan 2 momentin loppuun lisättäväksi säännös, jonka mukaan rekisteri-ilmoitus on tehtävä rekisterissä olevista ajoneuvoista aina, vaikka ajoneuvoa ei käytettäisikään liikenteessä.

Tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/66) edellyttään, että hallinnollinen päätös annetaan asiakkaalle tiedoksi laissa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laki on luonteeltaan toissijainen. Joustavan asiakaspalvelun luomiseksi rekisteriotteet on tarkoitus lähettää asiakkaalle suoraan kotiosoitteeseen, koska otemaksu peritään etukäteen postissa ilmoituksen jättämisen yhteydessä.

Tämän menettelyn mahdollistamiseksi 3 momenttiin on otettu säännös, jonka mukaan

asetuksella voidaan säätää rekisteröintiin liittyvien päätösten tiedoksiannosta.

Rekisteröintiasetuksessa on tarkoitus säätää vientirekisteröinnistä, rekisteröinnistä auto-kiinnitystä varten, koenumero- ja siirtokilpien käyttämisestä liikenteessä sekä muualla rekisteröidyn ajoneuvon käyttämisestä Suomessa. Norminantokäytännön mukaisesti lakiin on tarkoitus ottaa myös delegointisäännös, jonka mukaan Autorekisterikeskus antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset rekisteröinti- ja katsastusasetusten soveltamisesta sekä katsastusta ja rekisteröintiä koskevista poikkeuksista.

2. Laki tieliikenteen tietojärjestelmästä

1 §. Tieliikenteen tietojärjestelmää pitää autorekisterikeskus. Tieliikenteen tietojärjestelmä koostuu automaattisen tietojen käsittelyn avulla ylläpidetyistä rekistereistä, jotka kokonaisuutena muodostavat tieliikenteen tietojärjestelmän. Rekistereillä tässä yhteydessä tarkoitetaan henkilörekisterilain tarkoittamia henkilörekistereitä. Ajoneuvojen tyyppikatsastustiedot sisältävä ns. tyyppirekisteri muodostaa yhteisen tiedoston, jota voisi pitää myös itsenäisenä rekisterinä. Tyyppirekisteri ei kuitenkaan sisällä henkilötietoja, minkä vuoksi sitä tieliikenteen tietojärjestelmän kannalta pidetään osana ajoneuvojen teknisiä tietoja. Sama koskee tiedostoa, joka sisältää tiedot ajoneuvoja ennakoilmoittavista valmistajista ja maahan-tuojista.

2 §. Lain soveltamisalaa koskevassa pykälässä säädetään, että tämän lain ohella on sovellettava myös, mitä osarekistereistä on erikseen säädetty. Osarekistereitä koskevia säännöksiä on esim. tieliikennelaissa, moottoriajoneuvoverolaissa, autokiinnityslaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa.

3 §. Pykälässä luetellaan tieliikenteen tietojärjestelmän osarekisterit. Niitä ovat ajoneuvo-, ajokortti-, ajoneuvoverotus- ja auto-kiinnitysrekisteri.

Ajoneuvorekisteri on yksi valtionhallinnon laajimmista rekistereistä. Se sisältää tiedot lähes 3 miljoonasta ajoneuvosta sekä niiden omistajista ja haltijoista.

Ajokorttirekisteriin merkitään ajokortin hakijat ja haltijat sekä ajokortittomat liikennerekoksiin syyllistyneet. Pohjoismaiden kesken tehdyn sopimuksen perusteella rekisteriin voi-

daan merkitä myös vastaavat muussa Pohjoismaassa ajokortin hankkineet, jos he siirtyvät vakinaisesti Suomeen.

Ajoneuvoverotusrekisteri muodostuu moottoriajoneuvoverolain alaisista rekisteröidyistä ajoneuvoista. Rekisterin itsenäiset tiedot käsittelevät moottoriajoneuvoveron kantoon ja pakopierintään liittyvät tiedot.

Autokiinnitysrekisteri muodostuu niistä rekisteröidyistä ajoneuvoista, joihin on haettu tai vahvistettu autokiinnitys. Tämän rekisterin itsenäiset tiedot koostuvat kiinnityksen hakemiseen, vahvistamiseen, kuolettamiseen ja rauk- amiseen liittyvistä tiedoista.

4 §. Talletettavien tietojen määrittelyssä periaate on se, että tiedon tulee palvella tieliikenteen tietojärjestelmän käyttötarkoitusta. Tämä on säännelty yksityiskohtaisesti kunkin osarekisterin aineellista sisältöä määrittävissä säännöksissä.

Kunkin osarekisterin tiedot on ryhmitelty kahteen pääluokkaan: henkilötietoihin ja muihin tietoihin. Pykälän ensimmäisessä momentissa on lueteltu ne henkilötiedot, jotka saa tallettaa tietojärjestelmän tietokantaan. Henkilötiedot ovat: ajoneuvon omistajan ja haltijan nimi, osoite, henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus, asuinkunta, poliisipiiri ja kieli. Lisäksi tietokantaan voidaan tilastollisia tarkoituksia varten tallettaa tieto siitä, onko omistaja ja haltija yksityinen vai juridinen henkilö, joka voi olla yritys tai muu yhteisö, kunta tai valtio. Samoin tilastollisiin tarkoituksiin voidaan tallettaa tieto haltijan hallinto-oikeuden laadusta eli onko kysymyksessä liisinki, työsuhde tai hallinta jollain muulla perusteella. Tilastollisia tarkoituksia varten kerättävät tiedot eivät ole yksittäistapauksissa saatavissa rekistereistä.

5 §. *Ajoneuvorekisterissä* on tilastollisia tarkoituksia varten kerättävien tietojen ohella uutena tietona henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus. Henkilötunnuksen viennillä ajoneuvorekisteriin saavutetaan monia merkittäviä etuja. Tietojen syötössä riittää pelkän henkilötunnuksen vienti. Henkilön nimi- ja osoitetiedot saadaan henkilötunnuksen perusteella suoraan tietokannasta, millä menettelyllä saavutetaan huomattavaa työn ja kustannusten säästöä. Ellei henkilötunnusta tiedon syöttövaiheessa olisi, jouduttaisiin kaikki nimi ja osoitetiedot syöttämään yksitellen. Ilmoitustietojen syöttö perustuu optisen lukijan käyttämiseen, joka pystyy lukemaan mm. henkilötunnuksen automaatti-

sesti rekisteriin. Tämä merkitsee huomattavaa työn rationalisointia.

Ajoneuvorekisteriin talletettavat muut kuin henkilötiedot on laissa luetteloitu otsikkotasolla. Tiedot ovat muilta osin samat kuin nykyisinkin, mutta maahantuojaa ja valmistajaa koskevat tiedot talletetaan nykyistä tarkemmalla tasolla. Tämä johtuu ajoneuvojen ennakkoilmoittamismenettelystä, jota selvitetään jäljempänä.

6 §. *Ajokorttirekisterissä* hyödynnetään tietokantaan talletettuja henkilötietoja, jos ne ovat tietokannassa. Ajokortti on yleisimmin käytetty henkilöllisyyden osoittava asiakirja, minkä vuoksi sen henkilötietojen tulee olla virheettömät. Tietojen syötössä ajokorttirekisteriin saavutetaan samanlaisia etuja kuin ajoneuvorekisterin puolellakin. Talletettavat aineelliset tiedot on luetteloitu neljään ryhmään: lisä lupaa sekä puolustusvoimien ajokortteja koskevat tiedot, liikenne rikosten rangaistus seuraamustiedot, henkilöauton ammattiajoluupaa ja liikenneopettajalupaa koskevat tiedot sekä autokoulujen valvontaa ja kuljettajaopetusta koskevat tiedot. Rekisteriin on merkittävä tieto siitä ajoneuvoluokasta, joihin kuuluvia ajoneuvoja ajokortti oikeuttaa kuljettamaan. Samoin on merkittävä tieto muista luvista, jotka ovat ajoneuvon liikenteessä käyttämisen edellytyksenä, esim. lupa vaarallisten aineiden kuljettamiseen sekä erityis ehdoista, esim. käytettävä ajettaessa silmälasia. Nämä tiedot ovat tarpeen valvonnallisista syistä. Lähinnä ajoneuvoliikennettä koskevan yleisen tutkimustarpeen sekä kuljettajaopetuksen ja kuljettajantutkimnon valvonta-, kehittämis- ja yhtenäistämistarpeen vuoksi rekisteriin viedään myös kuljettajaopetusta ja -tutkimtoa koskevat tiedot. Merkintä puolustusvoimien ajokortista on perusteltua, jotta välttyään tarpeettomien päällekkäisten rekisterien ylläpidolta. Valvonnallisista syistä merkitään myös henkilöauton ammattiajoluvan ja liikenneopettajaluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevat tiedot rekisteriin.

Liikenne rikkomusten rangaistus- ja muut seuraamustiedot viedään ajokorttirekisteriin lainsäädäntöön perustuvista valvonnallisista syistä, jotta tarvittaessa voidaan ryhtyä tieliikennelain edellyttämiin toimenpiteisiin niiden ajokortin haltijoiden osalta, jotka ovat toistuvasti syyllistyneet rikkomuksiin.

7 §. *Ajoneuvoverotusrekisteriin* merkittävät aineelliset tiedot on ryhmitelty seuraavasti: veron määräämisen perusteena olevat ajoneuvon

yksilöinti-, rekisteröinti- ja tekniset tiedot sekä veron määrään, kantoon ja pakkoperintään liittyvät tiedot. Henkilötietoja ei viedä erikseen ajoneuvoverotusrekisteriin vaan käytetään hyväksi ajoneuvon rekisteröinnin yhteydessä ajoneuvorekisteriin merkittyjä ja yhteisessä tietokannassa olevia henkilötietoja. Nämä tiedot ovat kuitenkin osa ajoneuvoverotusrekisteriä ja käytettävissä yhteisestä tietokannasta tässä osarekisterissä siten kuin lain 10 §:n 2 momentissa säädetään.

Ajoneuvojen yksilöinti-, rekisteröinti- ja teknisten tietojen osalta tilanne on sama kuin henkilötiedoissakin. Niiden osalta hyödynnetään tietokannassa olevia ajoneuvon rekisteröinnin yhteydessä sinne vietyjä tietoja.

8 §. *Autokiinnitysrekisteriin* merkittävät aineelliset tiedot on ryhmitelty seuraavasti: ajoneuvon yksilöinti-, rekisteröinti- ja tekniset tiedot sekä varsinaiseen autokiinnitykseen liittyvät tiedot. Ensiksi mainitun ryhmän sekä henkilötietojen osalta tilanne on sama kuin ajoneuvoverotusrekisterissä. Samalla tavoin käytetään hyväksi tieliikenteen tietojärjestelmän yhteisessä tietokannassa olevia tietoja.

9 §. *Autorekisterikeskuksella* on oikeus saada eräitä tieliikenteen tietojärjestelmässä tarvittavia tietoja suoraan sidosryhmiltä. Käytännössä nämä tiedot siirretään konekielisessä muodossa tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan. Nämä muut tietojärjestelmät ja päivitystiedot on pykälässä luetteloitu tyhjentyvästi.

Tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaa saadaan päivittää väestön keskusrekisteristä saatavilla luonnollisten henkilöiden nimen-, osoitteenmuutos-, henkilötunnuksen vaihtumis- ja kuolintiedoilla. Tämän perusteella luonnolliset henkilöt voidaan vapauttaa nykyisestä velvollisuudesta tehdä erikseen ajoneuvorekisteriä varten ilmoitus nimen tai osoitteen muutoksesta. Samalla ajoneuvorekisteri saadaan näiden tietojen osalta merkittävästi nykyistä paremmin ajan tasalle. Tällä on suuri merkitys paitsi normaalille ajoneuvorekisterin palvelukäytölle myös esim. varauduttaessa ajoneuvorekisterin hyödyntämiseen poikkeuksellisissa oloissa.

Ajoneuvon valmistajien ja maahantuojien tietojärjestelmistä saadaan päivittää tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan ajoneuvojen ennakkoilmoittamiseksi tarpeelliset tiedot, joita ovat ennakkoilmoittajaa koskevien tietojen lisäksi ajoneuvon tyyppikoodi, valmistenumero, merkki ja väri. Ennakkoilmoittamisme-

nettely on merkittävä osa ajoneuvojen rekisteröinti-uudistusta. Ennakkoilmoittamismenettelyn avulla uusien ennakkoilmoitettavien ajoneuvojen ensirekisteröinti voidaan hoitaa postissa. Katsastustoimipaikoilla ei ole henkilöstöä eikä tilaresursseja hoitaa näitä lähes 200 000 rekisteröintiasiaa vuodessa niihin muutoinkin jo hoidettavaksi tulevien tehtävien lisäksi.

Liikennevakuutusyhdistyksen tietojärjestelmästä saadaan päivittää ryhmäliikennevakuutusta koskevat tiedot. Autoliikkeet pitävät ajoneuvokohtaisen liikennevakuutuksen sijasta koko liikkeen varastossa olevan ajoneuvokannan kattavaa ryhmäliikennevakuutusta. Koska autoliikkeet ovat merkittävä ajoneuvoja omistava ryhmä, voidaan vakuutuksen voimassaolo tarkistaa suoraan rekisteritiedoista, mikä helpottaa sekä autoliikkeen että rekisterin pitäjän työtä. Liikennevakuutusyhtiöitten tietojärjestelmistä voidaan päivittää liikennevakuutuksen maksun laiminlyöntiä, vakuutuksen irtisanomista sekä ajoneuvon väliaikaista vakuuttamattomuutta (seisonta-aika) koskevat tiedot. Vakuutuksen suorittaminen viimeksi alkaneelta vakuutuskaudelta on ajoneuvon katsastuksen edellytys. Vakuutuksen maksamisen valvonalla katsastuksen yhteydessä vähennetään merkittävästi vakuutusmaksujen laiminlyöntiä ja välillisesti myös paineita maksujen korottamiseksi vakuutusmaksukertymän perusteettoman vajavuuden vuoksi. Vakuutuksen irtisanomisesta tulee rekisteriin saada tieto, ennen kuin vakuutuksen vaihto eräissä tapauksissa voidaan hyväksyä. Seisonta-ajan ilmoittamisella pyritään valvomaan ajoneuvon mahdollista käyttöä liikenteessä vakuuttamattomuuden aikana.

Oikeushallinnon tietojärjestelmästä siirretään tieliikenteen tietojärjestelmään liikennerikosten ja -rikkomusten seuraamustiedot. Näin ajokorttiasioita hoitavat viranomaiset voivat ryhtyä tieliikennelain edellyttämiin toimenpiteisiin, kun seuraamusten määrä ylittää lain säättämän minimin.

Puolustusvoimien ajokorttitietojen viennillä ajokorttirekisteriin vähennetään päällekkäisten rekisterien ylläpitoa.

10 §. Autorekisterikeskuksella on pykälän mukaan oikeus käyttää kaikkia tieliikenteen tietojärjestelmän tietoja virkatehtävissään. Pykälän 2 momentin mukaan tieliikenteen tietojärjestelmän kaikissa osarekistereissä voidaan käyttää järjestelmän yhteiseen tietokantaan talletettuja henkilötietoja. Lisäksi osarekisterissä

saadaan käyttää myös muita tietokantaan tallettuvia tietoja, mikäli asian- omainen tieto saadaan tallettaa osarekisteriin. Edellä 4—8 §:ssä on lueteltu, mitä henkilötietoja tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan sekä mitä aineellisia tietoja kuhunkin osarekisteriin saadaan tallettaa. Näin esimerkiksi moottori-ajoneuvoverotus- ja autokiinnitysrekisterissä saadaan käyttää muun muassa ajoneuvorekisterin kautta tietokantaan jo talletettuja henkilötietoja sekä ajoneuvon yksilöinti- ja rekisteröintitietoja, eikä niitä tarvitse erikseen enää syöttää esimerkiksi autokiinnityksen hakemisen yhteydessä.

11 §. Pykälässä kuten myös 12—14 §:ssä käsitellään muuta kuin suorakäyttöistä tietojen luovuttamista tieliikenteen tietojärjestelmästä.

Ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa yksittäisiä tietoja puhelimitse ja kirjeitse kuten nykyisinkin kaikille tiedon tarvitsijoille. Ainoa rajoitus on, että henkilötietoihin merkittyä henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta ei voida luovuttaa. Henkilötunnuksen perusteella voidaan tietoja luovuttaa vain niille viranomaisille, joilla on siihen oikeus erityissäännöksen nojalla. Tällaisia erityissäännöksiä on mm. vero- ja sosiaaliviranomaisilla.

Massaluovutuksena voidaan poliisille luovuttaa tiedot niistä, jotka ovat laiminlyöneet määräjassa rekisteri-ilmoituksen tekemisen. Käytännössä tarkoitus on koneellisesti valvoa tapauksia, joissa määräaika on ylitetty runsaasti.

Liikennevakuutusyhdistykselle luovutetaan tiedot niistä, jotka ovat laiminlyöneet määräjassa ottaa lakisääteisen liikennevakuutuksen. Liikennevakuutusyhdistys määrää laiminlyöjälle hyvikemaksun. Liikennevakuutusyhtiöille ilmoitetaan niistä ajoneuvon tiedoissa tapahtuneista muutoksista, joilla on vaikutusta vakuutusmaksun määräytymiseen. Nämä tilanteet ovat vakuutuksen ottaminen, vakuutuksen päättymisen, ajoneuvon käyttötarkoituksen muutos, ajoneuvon kotipaikan muutos ja vuosikatsastuksen tapahtuminen seisonta-ajalla. Näissä tilanteissa on tärkeätä, että vakuutusyhtiö saa tiedon ajoneuvon olosuhteissa tapahtuneista muutoksista voidakseen määrittää vakuutusmaksun oikein. Joissakin tilanteissa tieto tulee sekä asiakkaalta että ajoneuvorekisteristä; joissakin pelkästään ajoneuvorekisteristä.

Ulosottoviranomaisille voidaan luovuttaa rekisteröintimaksujen pakkoperinnän hoitami-

seksi tarpeelliset tiedot. Sama koskee myös koenumeroluvista perittäviä leimaveroja.

Momentin 5 kohdassa on määritelty tyhjentävästi käyttötarkoitukset, joihin ajoneuvorekisterin nimi- ja osoitetietoja voidaan luovuttaa. Edellytyksenä on, että tietojen luovuttaminen tapahtuu muussa kuin automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvassa muodossa ja että luovutuksen saajalla on henkilörekisterilain mukainen oikeus tallettaa tiedot henkilörekisteriin.

Tällä hetkellä tietojen luovutus suoramarkkinointiin tapahtuu Valtion tietokonekeskuksen (VTKK) toimesta autorekisterikeskuksen ja VTKK:n välisen tietojen luovutusta koskevan sopimuksen nojalla, joka perustuu autorekisterikeskuksesta annetun asetuksen 21 §:ään. Esityksen säännös on suoramarkkinointia koskevilta osiltaan olennaisesti mainitun pykälän mukainen. Säännökseen on nyt kuitenkin lisätty aikaisemmin sopimukseen perustuneet käyttötarkoitukset. Vakiintuneen käytännön säädöstämisen yhteydessä on samalla katsottu tarkoituksenmukaiseksi lisätä myös liikenneturvallisuuteen liittyvät käyttötarkoitukset, jotka muiden lueltujen tarkoitusten tavoin muodostavat osan viraston tehtävien mukaisesta tietovaraston hyväksyttävästä käytöstä ja liikenteen sekä liikennevälineiden asianmukaisesta huollosta.

Ajoneuvon omistaja tai haltija voi tietysti kieltää henkilörekisterilain mukaisesti tietojensa luovutuksen, jolloin häntä koskevia tietoja ei luovuteta. Luovutuskieiton ilmoittamisesta ja rajaamisesta riittää allekirjoituksen lisäksi henkilötunnuksen ilmoittaminen, jolloin voidaan esim. kaikki rekisterissä olevat ja myöhemmin rekisteröitävät ajoneuvot, joissa kyseinen henkilö on omistajana tai haltijana, sisältää luovutuskieloon.

12 §. *Ajokorttirekisteristä* tapahtuva tietojen luovutus on säädetty ajoneuvorekisteriä tiukemmaksi. Pääperiaate on, että ajokorttirekisterin tiedot ovat salaisia. Ehdotuksen 19 §:n mukaan autorekisterikeskuksesta annetun lain 4 ja 4a § kumotaan. Ensiksi mainitussa pykälässä on säädetty, että yleisten asiakirjojen julkisuudesta annettua lakia (83/51) ei sovelleta ajokorttirekisterin sisältämään aineistoon. Esityksen mukaan, vaikka ajokorttirekisterin tiedot ovatkin salaisia, niihin sovelletaan kuitenkin yleisten asiakirjojen julkisuudesta annettua lakia. Tällä on merkitystä muun muassa asianosaisjulkisuuden sekä salaisten tietojen

luovuttamispäätöksen tekemisen kannalta eräissä tapauksissa. Ajokorttirekisteristä voidaan antaa tietoja samoilla perusteilla kuin on nykyisin säädetty autorekisterikeskuksesta annetun lain 4 §:ssä. Nykykäytännön selkeyttämiseksi ehdotetaan, että poliisin ohella myös syyttäväviranomaiset ja tuomioistuimet saavat tietoja ajokorttiin liittyvien asioiden käsittelyä varten. Tietoja voidaan antaa myös puolustusvoimille ja muiden Pohjoismaiden ajokorttivanomaisille. Autorekisterikeskus voi sallia myös valvonnassaan ajokorttirekisterin sisältämän aineiston tutkimisen tieteellistä tutkimusta varten. Mikäli lupaa pyydetään muuhun kuin autorekisterikeskuksen valvonnassa tapahtuvaan tutkimiseen, ratkaisee asian asiakirjojen julkisuudesta annetun lain mukaan liikenneminstieriö.

Ajokorttirekisterin tietoja on paitsi autorekisterikeskuksella sekä niillä, joilla on tekninen käyttöyhteys ajokorttirekisteriin, myös katsastus- ja toimipaikoilla, joille autokoulut lähettävät oppilasilmoitustietoja. Ajokorttirekisterin salaisuusmääräykset koskevat myös näitä katsastus- ja toimipaikkojen hallussa olevia tietoja.

13 §. *Ajoneuvoverotusrekisteristä* saadaan antaa rekisterinumeron perusteella yksittäisiä tietoja hyväksyttävää tarkoitusta varten, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta. Yksittäisillä tiedoilla tarkoitetaan esim. tietoja siitä, onko ajoneuvon ns. dieselverot maksettu. Myös maksamatta olevan veron määrä voidaan kertoa. Hyväksyttävänä perusteena näiden tietojen ilmaisemiseen voidaan pitää sitä, että ajoneuvon ostaoikeissa oleva tiedustele ajoneuvon verotusasteista tilannetta. Moottoriajoneuvoverolain mukaan viranomainen voi estää ajoneuvon käyttämisen, mikäli siitä on veroja maksamatta. Tämän vuoksi on ostajan oikeusturvan kannalta perusteltua, että hän ostopäätöstä tehdessään tietää, minkälaisen riskin ottaa. Maksamattoman veron määrän ilmaiseminen on perusteltua sen vuoksi, että kaupan teon yhteydessä maksamatta oleva vero voidaan ottaa huomioon kauppahintaa alentavana tekijänä. Uusi ostaja voi ottaa näin veron maksettavakseen, vaikka hän juridisesti siitä vastaakaan. Moottoriajoneuvoveron pakkoperintään liittyviä tietoja voidaan antaa vain ulosottoviranomaiselle.

14 §. *Autokiinnitysrekisteristä* voidaan luovuttaa kiinnityksen vireilläoloa ja vahvistamista koskevat tiedot. Viimeksi mainittu tarkoittaa puhelintiedustelun yhteydessä sitä, että voi-

daan luovuttaa tieto kiinnityksen vahvistamisesta tai siitä, ettei ajoneuvoon ole vahvistettu kiinnityksiä. Muut tiedot voidaan luovuttaa siten kuin autokiinnityksissä on erikseen säädetty. Kiinnityksen hakijaa ja määrää koskevat tiedot annetaan rasisitustodistuksella.

15 §. Pykälässä ja 16 §:ssä määritellään tie liikenteen tietojärjestelmän tekninen käyttöyhteys eli se, jotka ulkopuoliset saavat suora käyttöisesti käyttää järjestelmän osarekistereitä.

Ajoneuvorekisteriin voidaan antaa suora käyttöinen yhteys poliisiviranomaisille, tulliviranomaisille, ulosottoviranomaisille, liikennevakuutusyhdistykselle, pysäköinninvalvontaviranomaisille sekä eräiltä osin autokaupalle. Poliisiviranomaisilla on tieliikennelain (267/81) nojalla velvollisuus valvoa liikennettä, johon kuuluu myös liikennelupahallinto, sekä poliisilakiin (84/66) perustuva tehtävä suorittaa rikosten selvittelyä ja ehkäisyä vaativat viranomaistoimenpiteet. Näiden velvollisuuksien asianmukaista suorittamista varten heillä on, kussakin yksittäistapauksessa vaadittavien valtuuksiensa puitteissa, oikeus saada muilta viranomaisilta tietoja. Pykälän 1 kohdassa mainittujen tehtävien suorittamisessa on usein ensiarvoisen tärkeää tietojen saannin nopeus ja luotettavuus. Kaikki ajoneuvorekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla saatavat tiedot täyttävät molemmat vaatimukset. Luovutettavien tietojen sisältö ei edellytä henkilötietosuojan turvaamiseksi vaadittavaa tapauskohtaista harkintaa säännöksessä mainittuihin käyttötarkoituksiin. Henkilörekisterilainsäädännön turvaama henkilötietosuojaa ei siten vaaranna ja henkilörekisterilaissa (471/87) säädetty massaluovutus on mahdollista säännöksessä määriteltuihin käyttötarkoituksiin. Tietojen käytöstä 1 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin vastaavat poliisiviranomaiset virkavastuulla heitä koskevien säännösten nojalla. Tällöin kansalaisten oikeusturvan varmistavat poliisiviranomaisten toiminnalta normaalistikin vaaditut edellytykset ja poliisiin kohdistuva valvonta sekä valitusmahdollisuuksien olemassa olo.

Tulliviranomaisten tehtävien suorittamisesta on säädetty mm. tullilain (573/78) säännöksissä yksityiskohtaisesti velvollisuuksien ja oikeuksien osalta. Tullilain 5 §:n nojalla tulliviranomaisilla on varsin laajat oikeudet saada viranomaisilta pyynnöstä tietoja esim. ajoneuvoista sekä niiden omistajista ja haltijoista. Ajoneuvorekisterin teknisen käyttöyhteyden

avulla voidaan varmistaa tietojen oikeellisuus ja nopea ympärivuorokautinen saatavuus, joka voi olla ensiarvoisen tärkeää esim. epäiltyjen huumarikostapausten kohdalla. Pykälän 2 kohdan osalta voidaan viitata edellä 1 kohdassa mainittuihin kansalaisten henkilötietosuojan ja oikeusturvan varmistaviin juridisiin perusteisiin.

Ulosottoviranomaisia koskevat keskeiset säännökset ovat ulosottolaissa (37/1895), jonka perusteella ulosottoviranomaisten toimivalta pääsääntöisesti määräytyy. Erityissäännöksiä on annettu esimerkiksi veroulosotoista. Ulosottoon liittyvien tehtävien suorittamista varten ajoneuvorekisteristä saatavat tiedot ovat usein lähtötietoina tärkeitä. Ulosottoimenpiteen suorittamisessa on tiedon oikeellisuudella ja nopealla saatavuudella mm. mahdollisen hävittämisen tai hukkaamisvaaran vuoksi olennainen merkitys. Ajoneuvorekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla saatavat tiedot tehostavat ja taloudellistavat ulosottoviranomaisten toimintaa. Ulosoton kohteen kokonaistaloudellisen aseman selvittämiselle on katsottava olevan painavat syyt. Tämän vuoksi luovutettavien tietojen tietosisällön mahdollisen laajuuden ei myöskään tämän säännöskohdan osalta voida katsoa olevan kohtuutonta tai loukkaavan kansalaisten ja yhteisöjen muuhun lainsäädäntöön perustuvia hyväksyttäviä etuja ja suojaa. Ulosoton oikeusturvakeinot ovatkin voimassa olevassa lainsäädännössä yksityiskohtaisesti säännelty.

Edellä 1—3 kohdassa mainitut viranomaiset voivat käyttää kaikkia ajoneuvorekisterin tietoja.

Liikennevakuutusyhdistys ja liikennevakuutusyhtiöt saavat suora käyttöisesti kysellä ajoneuvorekisterin tietoja liikennevakuutuksen hoitamiseen liittyvissä tehtävissä. Käytettävissä ovat henkilötiedot sekä vakuutusmaksun määrittämiseksi tarpeelliset ajoneuvon yksilöintiin, rekisteröintiin, liikennevakuutukseen ja teknisiin ominaisuuksiin liittyvät tiedot.

Pysäköinnin valvontaviranomaisilla on oikeus kysellä ajoneuvorekisterin tietoja pysäköinninvalvontatehtävässään. Sama oikeus on katsottava olevan myös liikenneturvallisuusyhteydestä ajoneuvon siirtämistä ja romuajoneuvon hävittämistä koskevaan lakiin (151/75) liittyvää tehtävää suorittavalla viranomaisella.

Autorekisterikeskus voi erikseen määräämistä ehdoin myöntää kaupparekisteriin merkitylle ajoneuvokauppaa harjoittavalle yritykselle

pääteyhteyden ajoneuvorekisteriin. Ajoneuvo-kaupan tietotarve liittyy tietojen tarkistamiseen ajoneuvokaupan ja -huollon yhteydessä. Ajoneuvokauppa on nykyisin yksi suurimmista ajoneuvorekisterin puhelinkyselijöistä. Pääteyhteydellä järkipäristetään työtehtäviä sekä ajoneuvokaupassa että rekisteriviranomaisen osalta. Ajoneuvokaupalle ei voida kuitenkaan luovuttaa rekisteriin merkittyjä henkilötietoja, ei edes omistajan ja haltijan nimeä.

Ajoneuvorekisteristä tapahtuvan tiedon luovutuksen korvauksista säädetään erikseen.

16 §. Ajokorttirekisterin tietoihin on poliisilla kyselyoikeus. Kyselyoikeus liittyy paitsi ajokorttiasioiden hoitamiseen myös yleiseen henkilötietojen tarkistamiseen. Käytännössä poliisi käyttää jo nykyisin mm. ajokorttirekisteriä henkilötietojen tarkistamiseen, joten nykykäytäntö "laillistetaan" tässä yhteydessä.

Ajoneuvoverotusrekisteriin voidaan antaa käyttöoikeus poliisille ja tulliviranomaisille, joiden tehtävänä on moottoriajoneuvoverolain mukaan valvoa lain noudattamista.

Autokiinnitysrekisteriin ei ole muilla kuin Autorekisterikeskuksella käyttöyhteyttä.

17 §. Pykälän 1 momentissa kielletään ilmaisemasta sivulliselle ajokorttirekisteriin merkityn henkilön rikosta koskevia tietoja samoin kuin ajokortin poisottamista tai peruuttamista koskevia tietoja. Pykälän 2 momentissa viitataan ajokorttirekisteritietojen salassapitovelvollisuuden rikkomisen osalta rikoslain uusittuun 40 luvun 5 §:ään, joka koskee sekä virkamiestä että julkisyhteisön työntekijää.

18 §. Pykälässä on viittaus henkilörekisterilakiin. Käytännössä kysymykseen tulevat henkilörekisteririkkomusta, henkilörekisteririkosta ja henkilörekisteriin tunkeutumista koskevat pykälät.

19 §. Nykyisessä ajoneuvorekisterissä ei ole ajoneuvon omistajien ja haltijoiden henkilötunnuksia. Kun tieliikenteen tietojärjestelmä otetaan käyttöön, järjestelmän toimivuus edellyttää, että rekisterissä on tiedot sen hetkisten omistajien ja haltijoiden henkilötunnuksista. Vain näin voidaan hyödyntää henkilötunnusta tietojen syöttövaiheessa ja myös päivittää

muuttuvia henkilötietoja väestön keskusrekisteristä. Liikennevakuutusyhtiöiden tietojärjestelmissä on jo tällä hetkellä tieto ajoneuvoista, niiden rekisteritunnuksesta sekä omistajien ja henkilöiden henkilötunnuksista. Kullakin vakuutusyhtiöllä on tiedot vakuuttamiensa ajoneuvojen osalta. Pykälässä annetaan autorekisterikeskukselle oikeus henkilötietojen yhdistämiseen ottamalla edellä mainitut tiedot konekielisesti vakuutusyhtiöitten tietokannasta. Muussa tapauksessa henkilötunnusten saanti kestäisi useita vuosia. Niitä saataisiin vain sitä mukaa kuin ajoneuvoista tehdään rekisteri-ilmoituksia. Ilman tässä esitettyä järjestelyä ei omistajia ja haltijoita voitaisi vapauttaa nimen- ja osoitteenmuutosilmoituksen tekemisvelvollisuudesta. Nimen- ja osoitteenmuutostietojen manuaalinen käsittely edellyttäisi myös huomattavaa henkilöstön lisätarvetta.

Käytännössä edellä mainittu henkilötietojen yhdistäminen on kertaalleen suoritettava toimenpide, joka suoritetaan hyvissä ajoin ennen tieliikenteen tietojärjestelmän käyttöönottoa.

20 §. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä lokakuuta 1989, jolloin tieliikenteen tietojärjestelmä ja sitä vastaava ajoneuvojen rekisteröintimenettelyn uudistuminen myös tapahtuu. Samalla kumotaan autorekisterikeskukselta annetun lain 4 ja 4a §, jotka koskevat tietojen luovuttamista ajokorttirekisteristä sekä luovutuskiellon rikkomisen sanktiointia.

Lain 19 § eli henkilötunnusten siirtäminen vakuutusyhtiöiden tietokannasta tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman nopeasti lain vahvistamisen jälkeen.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä lokakuuta 1989.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

L a k i

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 84 § seuraavasti:

84 §

Ajoneuvon hyväksyminen liikenteeseen ja rekisteröinti

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen kytettäväksi soveltuvan hinattavan ajoneuvon käyttö liikenteessä on kielletty, jollei sitä ole katsastettu ja asianmukaisesti ilmoitettu rekisteröitäväksi. Asetuksella voidaan säätää poikkeuksia katsastus- ja rekisteröintivelvollisuudesta.

Ajoneuvon maahantuoja ja valmistaja sekä omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan rekisteritiedot ja niissä tapahtuneet muutokset rekisteriviranomaiselle siten kuin asetuksella säädetään. Ajoneuvoa koskevat muutostiedot on aina ilmoitettava rekisteriviranomaiselle, jollei muutos koske rekisteristä poistettua ajoneuvoa.

Asetuksella säädetään ajoneuvojen rekisteröintiin liittyvien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta. Asetuksella säädetään myös ajoneuvojen rekisteröinnistä maasta vientiä tai autokiinnitystä varten, ajoneuvojen käyttämisestä liikenteessä koenumero- tai siirtokilvin sekä muualla rekisteröidyn ajoneuvon käyttämisestä Suomessa. Autorekisterikeskus antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ajoneuvojen rekisteröintiä ja katsastusta koskevien asetusten säännösten soveltamisesta sekä poikkeuksista rekisteriotetta, rekisterikilpiä ja yksittäisen ajoneuvon rekisteröintiä ja katsastusta koskevista velvoitteista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1989.

2.

L a k i

tieliikenteen tietojärjestelmästä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tieliikenteen tietojärjestelmä ja sen pitäjä

Autorekisterikeskus pitää yllä liikenneturvallisuuden edistämistä ja muita toimialaansa kuuluvia tehtäviä varten automaattisen tietojenkäsittelyn avulla rekistereitä, jotka kokonaisuutena muodostavat tieliikenteen tietojärjestelmän.

2 §

Muiden säädösten soveltaminen

Tieliikenteen tietojärjestelmästä ja sen osarekistereistä on tässä laissa säädetyn ohella voimassa, mitä niistä on erikseen säädetty.

3 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän osat

Tieliikenteen tietojärjestelmän osarekistereitä ovat:

- 1) ajoneuvorekisteri;
- 2) ajokorttirekisteri;
- 3) ajoneuvoverotusrekisteri; ja
- 4) autokiinnitysrekisteri.

4 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän tiedot

Tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan saa tallettaa seuraavat henkilötiedot: ajoneuvon omistajasta ja haltijasta nimi, osoite, hen-

kilö- tai liike- ja yhteisötunnus, kotipaikka, poliisipiiri ja kieli. Tilastollisia tarkoituksia varten saa tallettaa tiedon siitä, onko omistaja ja haltija luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö sekä haltijan hallintaoikeuden laatu.

Osarekistereihin saa tallettaa tieliikenteen tietojärjestelmän käyttötarkoitusta palvelevia tietoja siten kuin 5—8 §:ssä säädetään.

5 §

Ajoneuvorekisterin tiedot

Ajoneuvorekisteriin, johon merkitään rekisteröitäväksi ilmoitettavat rekisteröintivelvollisuuden alaiset ajoneuvot, talletetaan siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään ajoneuvon yksilöintiä, rekisteröintiä, rekisterikilpiä, katsastusta, liikennevakuutusta, autoverotusta, valmistajaa tai maahantuoja sekä rekisteröintimaksuja ja niiden kantoa sekä ajoneuvon teknisiä ominaisuuksia koskevia tietoja.

6 §

Ajokorttirekisterin tiedot

Ajokorttirekisteriin, johon merkitään ajokortin hakijat ja haltijat sekä ajokortittomat liikenneerikoksiin syylistyneet henkilöt, talletetaan siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään ajokortin hakijasta ja haltijasta sekä ajokortittomasta liikenneerikokseen syylistyneestä:

1) ajoneuvoluokat, joihin kuuluvia ajoneuvoja ajokortti oikeuttaa kuljettamaan, ajoneuvon kuljettamiseen liittyvät erikoisehdot ja erityisluvut sekä vastaavat puolustusvoimien ajokorttia koskevat tiedot;

2) moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdyistä liikenneerikoksista aiheutuneet rangaistukset ja muut seuraamukset sekä tieliikennelain nojalla tapahtunutta ajokortin peruuttamista ja varoituksen antamista koskevat tiedot;

3) henkilöauton ammattiajoluovan ja liikenneopettajaluovan myöntämistä ja peruuttamista koskevat tiedot; sekä

4) autokoulujen valvontaa ja tutkimusta varren kuljettajaopetusta ja kuljettajantutkintoa koskevat tiedot.

7 §

Ajoneuvoverotusrekisterin tiedot

Ajoneuvoverotusrekisteriin, joka muodostuu moottoriajoneuvoverosta annetun lain (722/

66) mukaan veronalaisista rekisteröidyistä ajoneuvoista, talletetaan:

1) mainituissa laissa säädettyjen verojen määrittämisen perusteena olevat ajoneuvon yksilöinti-, rekisteröinti- ja tekniset tiedot; sekä

2) mainituissa laissa säädettyjen verojen ajoneuvokohtaiset määrään, kantoon ja pakkopöytäntään liittyvät tiedot.

8 §

Autokiinnitysrekisterin tiedot

Autokiinnitysrekisteriin, joka muodostuu niistä rekisteröidyistä ajoneuvoista, joihin on haettu tai vahvistettu autokiinnitys, talletetaan:

1) ajoneuvon yksilöinti-, rekisteröinti- ja tekniset tiedot; sekä

2) autokiinnityksen hakemista, vahvistamista, määrää, kuolettamista ja raukeamista sekä kiinnittämisen estettä koskevat tiedot siten kuin autokiinnityslaisissa (810/72) säädetään.

9 §

Oikeus tietojen saantiin

Tieliikenteen tietojärjestelmän ylläpitämiseksi autorekisterikeskuksella on oikeus saada seuraavia tietoja, jotka voidaan siirtää konekielissä muodossa tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan:

1) luonnollisten henkilöiden nimeä ja osoitetta, henkilötunnuksen muuttumista sekä kuolemaa koskevat tiedot väestön keskusrekisteristä;

2) ajoneuvon ennakkoilmoittamiseksi tarpeelliset tiedot ajoneuvon valmistajien tai maahantuojaan tietojärjestelmistä;

3) ryhmäliikennevakuutusta, liikennevakuutuksen maksun laiminlyöntiä, vakuutuksen irtisanomista sekä ajoneuvon väliaikaista vakuuttamattomuutta koskevat tiedot liikennevakuutusyhdistyksen ja liikennevakuutusyhtiöiden tietojärjestelmistä;

4) liikenneerikosten ja -rikkomusten seuraamustiedot oikeushallinnon tietojärjestelmästä; sekä

5) puolustusvoimien ajokorttitiedot puolustusvoimien tietojärjestelmästä.

Poliisi voi tallettaa suoraan käytöksi tieliikenteen tietojärjestelmään ajoneuvojen anastus- ja rekisterikilpitiotoja sekä ajokortin saamisen esteitä, ajokortin peruuttamista sekä varoituksen antamista koskevia tietoja.

10 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän käyttö

Autorekisterikeskus voi käyttää tieliikenteen tietojärjestelmän osarekistereitä sille säädettyjen tehtävien hoidossa.

Tieliikenteen tietojärjestelmän osarekisterissä voidaan käyttää henkilötietoja sekä muita järjestelmän yhteiseen tietokantaan talletettuja tietoja, mikäli asianomainen tieto saadaan tallettaa osarekisteriin.

11 §

Tietojen luovutus ajoneuvorekisteristä

Ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa tietoja seuraavasti:

1) rekisterinumeron perusteella yksittäistapauksissa, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta;

2) poliisille määrääjassa rekisteri-ilmoituksen jättämisvelvollisuutensa laiminlyöneet mahdollisen rangaistuksen määräämistä varten;

3) liikennevakuutusyhdistykselle ja liikennevakuutusyhtiöille määrääjassa lakisääteisen liikennevakuutuksen ottamisen laiminlyönneistä liikennevakuutus maksua vastaavan hyvikkeen määräämistä varten sekä ajoneuvon tiedoissa tapahtuneista muutoksista, jotka vaikuttavat vakuutusmaksun määräytymiseen;

4) ulosottoviranomaisille rekisteröintimaksujen ulosoton hoitamiseksi tarpeelliset tiedot; ja

5) ajoneuvon omistajan ja haltijan nimi- ja osoitetietoja muussa kuin automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvassa muodossa mielipide- ja markkinatutkimukseen, suoramainontaan, puhelinmyyntiin tai muuhun suoramarkkinointiin sekä osoitepalveluun, jos kyseinen toiminta liittyy liikenneturvallisuuteen, liikenteeseen, liikennetarvikkeisiin tai ajoneuvo-kauppaan ja luovutuksen saajalla on henkilörekisterilain (471/87) mukainen oikeus tallettaa luovutettavat tiedot henkilörekisteriin eikä rekisteröity ole kieltänyt tietojen luovuttamista; luovutuksessa saa otantaperusteena käyttää ajoneuvorekisterissä olevia ajoneuvoja sekä ajoneuvon omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja, ei kuitenkaan henkilötunnusta.

12 §

Tietojen luovutus ajokorttirekisteristä

Ajokorttirekisterin tiedot on pidettävä salassa. Rekisteristä saa luovuttaa kuitenkin seuraavia tietoja:

1) poliisille, syyttävaviranomaiselle ja tuomioistuimelle ajokorttiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

2) puolustusvoimille sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen puolustusvoimien ajokorttiasioden käsittelyä varten;

3) Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan ajokorttiasioita käsitteleville viranomaisille ajokorttiasian käsittelemistä tai yksittäisen valvontatoimen suorittamista varten tarpeelliset tiedot; ja

4) autorekisterikeskuksen luvalla ja valvonnassa ajokorttirekisterin sisältämän aineiston tieteellistä tutkimusta tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten.

13 §

Tietojen luovutus ajoneuvoverotusekisteristä

Ajoneuvoverotusrekisteristä voidaan luovuttaa tietoja seuraavasti:

1) rekisterinumeron perusteella yksittäisiä tietoja hyväksyttävää tarkoitusta varten, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta; sekä

2) ulosottoviranomaiselle ulosottotehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot.

14 §

Tietojen luovutus autokiinnitysrekisteristä

Autokiinnitysrekisteristä voidaan luovuttaa seuraavat tiedot:

1) kiinnityksien vireilläolosta ja vahvistamisesta; ja

2) muita tietoja siten kuin autokiinnityslaissa on säädetty.

15 §

Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla ajoneuvorekisteristä

Ajoneuvorekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla seuraavasti:

1) poliisiviranomaisille liikennevalvontaa sekä rikosten ehkäisyä ja selvittämistä varten;

2) tulliviranomaisille ulkomaanliikenteen valvontaa sekä tullirikosten ehkäisyä ja esitutkintaa varten;

3) ulosottoviranomaisille ulosottotehtäviä varten;

4) liikennevakuutusyhdistykselle ja liikennevakuutusyhtiöille liikennevakuutuksen hoitamista varten ajoneuvon omistajan ja haltijan

nimi, osoite ja henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus sekä ajoneuvon yksilöintiin, rekisteröintiin, katsastukseen, liikennevakuutukseen ja teknisiin ominaisuuksiin liittyvät vakuutusmaksun määrittämiseksi tarpeelliset tiedot;

5) pysäköinnin valvontaa suorittaville viranomaisille tehtävien hoitamista varten; sekä

6) kaupparekisteriin merkitylle ajoneuvo-kauppaa harjoittavalle yritykselle autorekisterikeskuksen erikseen määräämin ehdoin tietojen tarkistamiseksi ajoneuvokaupan ja -huollon yhteydessä seuraavat tiedot: ajoneuvon yksilöinti-, rekisteröinti-, katsastus- vakuutus- ja tekniset tiedot.

16 §

Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla muista rekistereistä

Ajokorttirekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla poliisille ajokortin myöntämistä, peruuttamista, ajokieltoon määräämistä tai muun ajo-oikeuden pysyvyyden harkintaa varten sekä henkilötietojen tarkistamiseen.

Ajoneuvoverotusrekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla poliisija tulliviranomaisille moottoriajoneuvoveron valvontaan liittyvissä tehtävissä.

Autokiinnitysrekisteristä ei saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla.

17 §

Salassapitovelvollisuus

Ajokorttirekisteriin merkityn henkilön rikosta koskevia tietoja tai ajokortin poisottamista taikka peruuttamista ei saa ilmaista sivulliselle.

Rangaistus virkamiehen ja julkisyhteisön työntekijän salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on säädetty rikoslain 40 luvun 5 §:ssä (/).

18 §

Rangaistusseuraamukset

Tämän lain muusta kuin 17 §:ssä tarkoitetusta rikkomisesta rangaistaan siten henkilörekisterilain (471/87) 43—46 §:ssä on säädetty.

19 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän käyttöön-saattaminen

Autorekisterikeskuksella on oikeus tieliikenteen tietojärjestelmän käyttöönottamiseksi saada ajoneuvon omistajien ja haltijoiden henkilötiedot tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan vakuutusyhtiöiden tietojärjestelmistä.

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1989.

Lain 19 § tulee kuitenkin voimaan päivänä kuuta 1989.

Tällä lailla kumotaan autorekisterikeskuksesta 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (644/67) 4 ja 4 a §, sellaisina kuin ne ovat, 4 § 23 päivänä elokuuta 1985 annetussa laissa (735/85) ja 4 a § viimeksimainitussa laissa ja 14 päivänä tammikuuta 1972 annetussa laissa (33/72).

Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Liikenneministeri *Pekka Vennamo*

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 84 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

84 §

Ajoneuvon hyväksyminen liikenteeseen ja rekisteröinti

Moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttö liikenteessä on kielletty, jollei sitä ole *asianmukaisesti* katsastettu ja rekisteröity. Asetuksella voidaan säätää poikkeuksia katsastus- ja rekisteröintivelvollisuudesta.

Ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan rekisteritiedot ja niissä tapahtuneet muutokset rekisteriviranomaiselle siten kuin asetuksella säädetään.

Ehdotus

84 §

Ajoneuvon hyväksyminen liikenteeseen ja rekisteröinti

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen *kyttäväksi soveltuvan hinattavan ajoneuvon* käyttö liikenteessä on kielletty, jollei sitä ole katsastettu ja *asianmukaisesti ilmoitettu rekisteröitäväksi*. Asetuksella voidaan säätää poikkeuksia katsastus- ja rekisteröintivelvollisuudesta.

Ajoneuvon *maahantuoja ja valmistaja* sekä omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan rekisteritiedot ja niissä tapahtuneet muutokset rekisteriviranomaiselle siten kuin asetuksella säädetään. *Ajoneuvoa koskevat muutostiedot on aina ilmoitettava rekisteriviranomaiselle, jollei muutos koske rekisteristä poistettua ajoneuvoa.*

Asetuksella säädetään ajoneuvojen rekisteröintiin liittyvien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta. Asetuksella säädetään myös ajoneuvojen rekisteröinnistä maasta vientiä tai autokiinnitystä varten, ajoneuvojen käyttämisestä liikenteessä koenumero- tai siirtokilvin sekä muualla rekisteröidyn ajoneuvon käyttämisestä Suomessa. Autorekisterikeskus antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ajoneuvojen rekisteröintiä ja katsastusta koskevien asetusten säännösten soveltamisesta sekä poikkeuksista rekisteriotetta, rekisterikilpiä ja yksittäisen ajoneuvon rekisteröintiä ja katsastusta koskevista velvoitteista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1989.